

۲۴۴۵۱۲
۹۵/۱/۹

شریعتی و تفکر آینده ما

بیژن عبدالکریمی

نوا درهنگ

۱۳۹۴

سرشناسه	:	عبدالکریمی، بیژن، ۱۳۴۲.
عنوان و نام پدیدآور	:	شریعتی و تفکر آینده ما/ بیژن عبدالکریمی.
مشخصات نشر	:	تهران: نقد فرهنگ، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۴ ص.
فروست	:	تفکر معاصر ایران؛ ۲.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۹۳۷۷۸-۷-۲ ریال: ۱۸۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
داشته	:	عنوان به انگلیسی: Shariati and Our future Thought
موضوع	:	شریعتی، علی، ۱۳۱۲ - ۱۳۵۶
موضوع	:	شریعتی، علی، ۱۳۱۲ - ۱۳۵۶. نقد و تفسیر
رده بندی کلاس	:	۱۸ ۱۳۹۳ ع ۴ش/ BP۲۳۳/۷
رده بنای دیویی	:	۲۹۷/۴۸
شماره دانشنامی	:	۳۵۰۳۱۶۷

نقد فرهنگ

نشانی: پردیس، میدان عدالت، خیابان فروردین جنوبی، خیابان سعادت، مجتمع قائم ۱، بلوک A2، واحد ۲۰۳
تلفن: ۷۶۲۷۶۷۴۸ مراکز: ۰۹۹، ۰۶۶۴۶۰۰۷، ۰۶۶۹۶۷۰۰۷، ۰۶۶۴۸۶۵۳۵

نام کتاب: شریعتی و تفکر آینده ما

تألیف: بیژن عبدالکریمی

طرح جلد: حسام‌الدین علوی

صفحه آرای: خرمشاهی

نوبت چاپ: اول

سال نشر: ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص انتشارات نقد فرهنگ است.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	نحوه آشنایی با شریعت
۱۹	«بس بسیار از» و شریعت: نگاهی به برخی از موانع فهم اندیشه شریعتی
۲۵	چرا پروژه شریعت در حال نشد؟
۲۷	شباهت‌ها و تفاوت‌های اندیشه شریعتی و بنیادگرایی
۴۴	شریعتی، سنت و متن
۵۶	نقد نقد، پدیدارشناسی نقد
۷۲	شریعتی و پدیدارشناسی تاریخی دین
۸۲	«ما و مدرنیته» به روایت شریعتی
۱۴۲	ضرورت بازگشت به شریعتی، لیک نه در آنی در آن
۱۵۶	پرسش از «شریعتی و نسبتش با تفکر آینده»
۲۰۶	شریعتی و الهیات رهایی‌بخش
۲۴۲	نقدی بر قرائت پست‌مدرن از اندیشه شریعتی

مقدمه

این کتاب حاصل در کنار هم قرار گرفتن پنج نوشته کوتاه و نیز پاسخ به پرسش‌های سر مه‌احبه مطبوعاتی و پاسخ‌های مدون شده برای پرسش‌های از پیش از سال شده یک مناظره تلویزیونی (مجله فرهنگی زاویه در شبکه چهار) است که جماعتی در خلال سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۳ در حول و حوش زوایای گوناگون اندیشه شریعت صورت گرفته‌اند. بدیهی است که متن برخی از نوشته‌ها و نیز متن‌های پاده شده مصاحبه‌ها و متن تهیه شده برای مناظره تلویزیونی مذکور به دلایل کوشش فنی و محدودیت صفحات مطبوعات یا محدودیت زمانی برنامه‌های تلویزیونی نمی‌توانسته‌اند به نحو کامل ارائه گردیده باشند. در دو مورد نیز به دلیل تحلیل شدن برخی از نشریات، مصاحبه صورت گرفته منتشر نشده باقی ماندند که برای نخستین بار در این مجموعه منتشر می‌گردند. آشکار است که همه مطالب فوق در پیمان انتشار این مجموعه مورد بازبینی‌های دقیق و اساسی قرار گرفته‌اند.

این کتاب، همان‌گونه که عنوانش، شریعتی و تفکر آینده ما نشان می‌دهد در صدد است تا جامعه کنونی‌مان و نسل‌های جدید آن را، که در پرتو تجربیات تاریخی چند دهه بعد از انقلاب ایران در افق تاریخی و معنایی جدیدی می‌اندیشند به تأملی دوباره در خصوص آرا و اندیشه‌های شریعتی و نسبتش با آینده تفکر، زندگی، جامعه و تاریخ ما دعوت نماید، دعوتی که بی‌تردید با سوءفهم‌ها، خطرات، آسیب‌ها و چالش‌های بسیار سترگ و

سهمگینی همراه بوده و خواهد بود. راقم این سطور نسبت به تغییر افق تاریخی و معنایی روزگار کنونی نسبت به دهه‌های پیشین به خوبی خودآگاه است و دعوت وی به هیچ وجه حاصل عدم درک تغییر شرایط و حدوث تغییرات بنیادین در چارچوب‌های فکری و فرهنگی جهانی و به تبع آن جامعه خود ما و ظهور افق‌های معنایی بسیار تازه و غیر مترقبه نیست. به همین دلیل می‌تواند بر این امر پافشاری دارد که این دعوت را نه در افق دیروز و تفکر یروزین بلکه در چشم‌انداز فردا و تفکر فردایی باید فهم کرد. آن چه این اثر بدان را می‌خواند اگر نتوان گفت «کاملاً» لااقل می‌توان گفت «تا حدود زیادی» در عارض آشکار با اکثر قریب به اتفاق جریانات، گروه‌بندی‌ها و صف‌بندی‌های موجود در جامعه کنونی ماست. حتی نگارنده به خوبی آگاه است که دعوت و طرح ما به معنای دادن دستاویزی به دست همه روشنفکران و جریانات فکری موجود در جامعه ایرانی برای صدور حکم مرگ فکری و نظری او باشد. با این روش، برای آن دسته از افراد بسیار معدود جامعه ما که دغدغه فهم حقیقت را به پای هیچ جزمیت بدیهی و مطلق انگاشته شده قربانی نمی‌سازند و حقیقت را هرگز در فراسوی فهم‌های متعارف و فضاهاى ذهنی رایج و حاکم بر جامعه جستجو می‌کنند و جسارت مقاومت در برابر عادات و مفروضات ذهنی قوم خویش را در وجود خود می‌یابند و در خویش این توان و اقتدار درونی را می‌بینند که همراه و اراد به شکستن بسیاری از بت‌های ذهنی قبیله‌شان مبادرت ورزند، تردید نهاده این پرسش را به خویش راه خواهند داد که آیا ممکن است در دعوت نامتعارف این متن حقیقتی نهفته باشد که ما را به تأملی فراتر از جزمیت‌ها، خشم‌ها و کینه‌هایمان فرا می‌خواند؟